

ORIGINAL ARTICLE

Özel bir hastanedeki sağlık çalışanlarının fonksiyonel besinler ile ilgili bilgi düzeyi ve tüketim durumunun saptanması

Ece Erözgür¹, Gülgün Ersoy²

Amaç: Gaziantep'te özel bir hastanede görev yapan sağlık çalışanlarının fonksiyonel besinler ile ilgili bilgi düzeyi ve tüketim durumunun saptanması amacıyla planlanıp yürütülmüştür.

Yöntem: Katılımcılar rastgele seçim yöntemiyle seçilmiştir. Farklı bölümler davet edilerek yüz yüze görüşme metoduyla anket çalışmasına katılmıştır. Katılımcılardan anket öncesi onam formu alınmıştır. Araştırmada kullanılan ankette; katılımcıların kişisel bilgileri, sağlık durumları, bazı antropometrik özellikleri, fonksiyonel besin kavramına yönelik bilgi ve tüketim düzeylerine yönelik sorular yer almıştır. Elde edilen veriler, IBM SPSS 20 programı ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya 133 (%47,5) erkek, 147 (%52,5) kadın olmak üzere toplam 280 kişi katılmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 33,7±10,4 yıldır. Erkek ve kadın bireylerin ortalama beden kütle indeksi (BKİ) değerleri sırasıyla 27,4±3,3 kg/m², 23,0±3,5 kg/m² bulunmuştur. Fonksiyonel besin bilirliliği ile yaş, aylık gelir, öğrenim ve hastalık durumu arasındaki ilişki önemli (p<0.05), cinsiyet ile arasındaki ilişki önemsizdir (p>0.05). Fonksiyonel besin tüketimi ile aylık gelir, öğrenim durumu arasındaki ilişki önemli (p<0.05) cinsiyet, yaş, hastalık durumu arasındaki ilişki ise önemsiz bulunmuştur (p>0.05). Sağlık çalışanları içerisinde doktorların fonksiyonel besin kavramını diğer sağlık çalışanlarına göre daha fazla bildiği ve fonksiyonel besinleri daha fazla tükettiği görülmüştür.

Sonuç: Yapılan bu çalışma sonucunda fonksiyonel besin bilirliliği ile fonksiyonel besin tüketimi arasında önemli bir ilişki bulunmuş (p<0.05) ve sağlık çalışanlarının farkındalıklarının artırılması için daha fazla çalışma ve bilgilendirme yapılması öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Fonksiyonel besinler, bilgi düzeyi, sağlık çalışanları.

The determination of the knowledge level and consumption status of health employees in a private hospital related to functional foods

Purpose: It was planned and carried out in order to determine the knowledge level and consumption status of healthcare professionals working in a private hospital in Gaziantep, related to functional foods.

Methods: Participants were selected by randomized selection method. Different departments were invited and participated in the study by face-to-face interview method. Consent form was taken from the participants before the survey. A questionnaire was applied. The participants' personal information, health status, some anthropometric measurements, knowledge on of functional foods and questions about their level of consumption were determined. The data were analyzed with IBM SPSS 20 programme.

Results: A total of 280 people (133(47.5%) males and 147(52.5%) females) participated in the study. The mean age of the participants was 33.7±10.4 years. The mean body mass index (BMI) values of male and female individuals were 27.3±3.3 kg/m² and 23.0±3.5 kg/m² respectively. Functional food consumption and monthly income, educational status were found statistically significant (p<0.05), but the relationship between gender, age and disease status were not significant (p>0.05). Among health workers, it is seen that doctors know the concept of functional food more than other health workers and consume more functional foods.

Conclusion: As a result of this study, a significant relationship was found between functional food awareness and functional food consumption (p<0.05) and it was concluded that more studies should be held and to increase the awareness of health workers should be encouraged on functional foods.

Keywords: Functional foods, knowledge level, supplements, health personnel.

Erözgür E, Ersoy G. Özel bir hastanedeki sağlık çalışanlarının fonksiyonel besinler ile ilgili bilgi düzeyi ve tüketim durumunun saptanması. Zeugma Health Res. 2020;2(2):61-67. *The determination of the knowledge level and consumption status of health employees in a private hospital related to functional foods*

1: Sanko Üniversitesi, Özel Sani Konukoğlu Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Gaziantep/Türkiye.

2: İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, İstanbul/Türkiye.

Corresponding author: Ece Erözgür: ecceerozgur@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-4803-9281

Received: May 5, 2020. Accepted: July 16, 2020.

Fonksiyonel besinler ile ilgili olarak dünyaca bilinen düzenleyici otoritelerin yapmış olduğu kesin bir tanım yoktur [1]. Fonksiyonel besinler; nutrasötikler, sağlık besinleri, düzenleyici, tıbbi, farmakolojik ve özel beslenme amaçlı besinler ve besin destekleri gibi çeşitli terimlerle tanımlanabilmektedir [2]. Kısaca yaşamın sürdürülebilmesi için gereksinim duyulan, enerji ve besin öğelerinin vücutta kullanılmasına yardımcı besinlerdir [3].

Fonksiyonel besinlerle ilgili olarak yürütülen ilk çalışmalar 1984 yılında Japonya hükümetinin girişimleriyle başlamıştır. Bu çalışmalar sonucunda elde edilen bilimsel verilere dayanarak sağlık yararı beklenen ve yetkili etiket talep eden besinler BSKİB (Belirli Sağlık Kullanımları İçin Besin) yani fonksiyonel besin olarak kabul edilmiştir. Bu lisansa sahip ürün sayısı Japonya’da 300’ün üzerindedir. Fonksiyonel besinler özellikle son yıllarda günlük diyetlerin önemli bir parçası haline gelmiştir. Bunun başlıca sebepleri; teknolojik ve bilimsel alanda yaşanan hızlı gelişmeler, tedavi ücretlerindeki artış, toplumun yaşlanması, besin pazarlama sistemlerinde yaşanan değişiklikler ve tüketicilerin beslenme ile sağlık arasındaki ilişki konusunda bilgi sahibi olmasıdır [4,5].

Tüketicilerin besinlere yönelik sağlık beklentileri beslenme alanında değişikliklere neden olmuş ve bu yönelmenin sonucunda güvenli besin ve fonksiyonel besin kavramları önem kazanmıştır. Fonksiyonel besin vücudun gereksinim duyduğu besin öğelerini karşılamaya ek olarak, insan fizyolojisi ve metabolik işlevler için yarar sağlayan, böylelikle bireylerin daha sağlıklı yaşamalarına yardımcı olan besin ve besin bileşenleridir [6].

Günümüzde pek çok tüketici sağlığını korurken aynı zamanda mevcut sağlık sorunlarını gidermek için ilaçlar yerine daha çok güvendiikleri doğal ürünleri/besinleri tercih etmektedir.

Bu araştırma ile sağlık çalışanlarının fonksiyonel besinlere ilişkin bilgi düzeyi ve tüketim durumları saptanmıştır. Konu literatürde ve ülkemizde oldukça az ele alındığından, bu konuda veri sağlanması amaçlanmış ayrıca sağlık çalışanlarının bilgi düzeyi toplumun bilgilendirilmesi için önem taşıdığından, araştırma sırasında ve sonunda araştırmanın yapıldığı kurumda bu konuda eğitim verilmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın amacı sağlık çalışanlarının fonksiyonel besinlerle ilgili bilgi düzeyleri ve tüketim durumlarını ortaya koymak ve çalışanları bu konuda bilgilendirmektir.

Araştırma 13 Ağustos- 2 Kasım 2018 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırma evrenini Gaziantep ilinde özel bir hastanede görev yapan sağlık çalışanları oluşturmuştur. Evreni temsil edecek olan örneklem, sağlık çalışanlarının mesleklerine göre gruplandırılmıştır. Toplumun başvurdukları ilk kişinin doktor olması nedeniyle, doktorlar I. grubu; diğer sağlık çalışanlarının görev tanımlarına göre hemşire, diyetisyen, psikolog, eczacı, fizyoterapist II. grubu; portör, kat hizmetlisi, sağlık memuru ve diğer sağlık çalışanları III. grubu oluşturmuştur. Her grupta benzer sayıda kişi yer almıştır. Hastanedeki birimlere haber verilip her gün bir bölüm davet edilmiştir. Randomize gelen katılımcılar yüz yüze görüşme metoduyla anket sorularını yanıtlamıştır.

Bu çalışma için, Okan Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 08/08/2018 tarihinde 2018/97 karar ile onay alınmıştır. Gönüllülük esası göz önünde bulundurularak çalışmaya katılmayı kabul eden çalışanlar “Gönüllü Onam Formunu” okumuş ve çalışma şartlarını kabul ettikten sonra çalışmaya dahil edilmiştir.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Elde edilen veriler, IBM SPSS 20 programında incelenmiştir. Öncelikle katılımcıların kişisel bilgilerine ilişkin elde edilen bulgular değerlendirilmiş, daha sonra fonksiyonel besin kavramına ilişkin bulgular gösterilmiştir. Katılımcıların kişisel bilgileri ile fonksiyonel besin bilgileri ve tüketimleri arasındaki ilişkiler bağımsız örneklem t testi ve ki-kare testi ile değerlendirilmiştir. Sayılarla belirtilen veriler n (%) olarak, ölçümle belirtilen veriler ise aritmetik ortalama olarak ($\bar{x}$) olarak ifade edildi. Yapılan istatistiklerde p anlamlılık değeri 0,05 olarak alındı. Grupların karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi kullanıldı.

BULGULAR

Katılımcılara ait kişisel bilgiler, fonksiyonel besin bilinirliği, fonksiyonel besin tüketimi ve etkileyen etmenlere ilişkin bulgular istatistikî yöntemler ile tanımlanmıştır. Katılımcıların; yaş, aylık gelir, öğrenim ve hastalık durumları, cinsiyetleri, meslekleri ile fonksiyonel besin bilgileri ve tüketimleri arasındaki ilişkiler ki-kare testi ile analiz edilmiştir.

Katılımcıların %47,5'i erkek, %52,5'i kadındır. Yaş ortalamaları $33,7 \pm 10,4$ yıl'dır. Mesleklere göre; I. grupta doktor (%31,1), II. grupta hemşire, diyetisyen, psikolog, eczacı, fizyoterapist (%31,1), III. grupta ise portör, kat hizmetlisi, sağlık memuru ve diğer meslekler (%37,8) yer almıştır.

Katılımcıların öğrenim durumları incelendiğinde; %26,1'inin lise mezunu, %39,6'sının üniversite mezunu, %30,7'sinin doktora derecesine sahip olduğu görülmüş, %23,9'u aylık gelirinin giderinden az, %34,3'ü aylık gelirinin gideri ile eşit, %41,8'i ise aylık gelirinin giderinden fazla olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %85,6'sının bilinen bir hastalığı olmadığı görülmüştür [Tablo 1].

Tablo 1. Katılımcılara ait kişisel bilgiler

Kişisel bilgiler	Sayı	%
Cinsiyet		
Erkek	133	47,5
Kadın	147	52,5
Toplam	280	100,0
Öğrenim durumu		
Okur-yazar	2	0,7
Lise	73	26,1
Üniversite	111	39,6
Yüksek lisans	5	1,8
Doktora	86	30,7
Diğer	3	1,1
Toplam	280	100,0
Meslek		
1. grup	87	31,1
2. grup	87	31,1
3. grup	106	37,8
Toplam	280	100,0
Aylık gelir		
Aylık gelirim giderimden az	67	23,9
Aylık gelirim ile giderim eşit	96	34,3
Aylık gelirim giderimden fazla	117	41,8
Toplam	280	100,0

Yaş ile fonksiyonel besin bilinirliği arasındaki ilişki önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Fonksiyonel besin tüketimi ve yaş arasındaki ilişki önemsiz ($p > 0,05$) olup, fonksiyonel besin bilinirliği ise 31-40 yaş arasındaki katılımcılarda diğerlerine göre daha fazla olduğu belirlenmiştir [Tablo 2].

Aylık gelir ile fonksiyonel besin bilinirliği ve fonksiyonel besin tüketimi arasında önemli ilişkiler bulunmuştur ($p < 0,05$). Aylık geliri giderinden fazla olan katılımcıların, fonksiyonel besin kavramını diğer katılımcılara göre daha fazla bildiği ve daha fazla tükettiği belirlenmiştir [Tablo 2].

Öğrenim durumu ile fonksiyonel besin bilinirliği ve fonksiyonel besin tüketimi arasında ilişkiler önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Doktora mezunu olan katılımcıların fonksiyonel besin kavramını diğer katılımcılara göre daha fazla bildiği ve daha fazla tükettiği görülmüştür [Tablo 2].

Tablo 2. Yaş, aylık gelir, öğrenim durumu ile fonksiyonel besin kavramı bilinirliği ve tüketimi arasındaki ilişki

Fonksiyonel besin kavramı bilinirliği ve tüketimi				Yaş (yıl)								χ^2		p	
				<30		31-40		41<							
				n	%	n	%	n	%	n	%				
Fonksiyonel besin tanımını duyma														8,117	,017
Evet		57	47,5	51	68,0	43	51,8								
Hayır		63	52,5	24	32,0	40	48,2								
Fonksiyonel besinleri tüketme														1,877	,391
Evet		63	52,5	46	61,3	51	60,0								
Hayır		57	47,5	29	38,7	34	40,0								
				Aylık gelir								χ^2	p		
				Aylık gelirim giderimden az		Aylık gelirim ile giderim eşit		Aylık gelirim giderimden fazla							
				n	%	n	%	n	%	n	%				
Fonksiyonel besin tanımını duyma														14,307	,001
Evet		31	46,3	41	43,6	79	67,5								
Hayır		36	53,7	53	56,4	38	32,5								
Fonksiyonel besinleri tüketme														33,958	,000
Evet		33	49,3	37	38,5	90	76,9								
Hayır		34	50,7	59	61,5	27	23,1								
		Öğrenim durumu										χ^2	p		
		Mezun Değil		Lise		Üniversite		Yüksek lisans		Doktora				Diğer	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			n	%
Fonksiyonel besin tanımını duyma														20,534	,001
Evet		0	0	28	39,4	57	51,4	4	80,0	61	70,9	1	33,3		
Hayır		2	100	43	60,6	54	48,6	1	20	25	29,1	2	66,7		
Fonksiyonel besinleri tüketme														32,678	,000
Evet		0	0	38	52,1	48	43,2	4	80	69	80,2	1	33,3		
Hayır		2	100	35	47,9	63	56,8	1	20,0	17	19,8	2	66,7		

Hastalık durumu ile fonksiyonel besin bilinirliği arasında önemli ($p<0,05$), fonksiyonel besin tüketimi arasındaki ilişki ise önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Bilinen bir hastalığı olan katılımcıların fonksiyonel besin kavramını daha az bildikleri görülmüştür [Tablo 3].

Cinsiyet ile fonksiyonel besin kavramı bilinirliği ve fonksiyonel besin tüketimi arasında önemli bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$). Meslek ile fonksiyonel besin bilinirliği ve fonksiyonel besin tüketimi arasında önemli ilişkiler bulunmuştur ($p<0,05$). Buna göre 1. gruptaki mesleklere sahip katılımcıların (doktor) fonksiyonel besin kavramını diğer katılımcılara göre daha fazla bildiği ve fonksiyonel besinleri diğer katılımcılara göre daha fazla tükettiği görülmektedir [Tablo 3].

Fonksiyonel besin bilinirliği ile tüketimi arasında önemli bir ilişki olduğu ($p<0,05$) ve fonksiyonel besin tanımını daha önce duyanların fonksiyonel besinleri daha fazla tükettiği belirlenmiştir [Tablo 4].

Katılımcıların en çok bildikleri fonksiyonel besinlerin; düşük enerjili besinler (%74,6), enerji içecekleri (%73,6), diyet lifi içeriği artırılmış besinler (%72,9), diyabetik besinler (%70,7), glutensiz besinler (%70) ve prebiyotik/probiyotik içeren besinler (%69,3) olduğu bulunmuştur.

Tablo 3. Hastalık durumu, cinsiyet ve meslek ile fonksiyonel besin bilinirliği ve tüketimi arasındaki ilişki

Fonksiyonel besin kavramı bilinirliği ve tüketimi			Bilinen bir hastalığınız var mı?				x ²	p	
			Var		Yok				
			n (%)		n (%)				
Fonksiyonel besin tanımını duyma							5,093	0,024	
Evet		15 (%37,5)		135 (%56,7)					
Hayır		25 (%62,5)		103 (%43,3)					
Fonksiyonel besinleri tüketme							0,020	0,888	
Evet		23 (%57,5)		134 (%56,3)					
Hayır		17 (%42,5)		104 (%43,7)					
			Cinsiyet				x ²	p	
			Erkek		Kadın				
			n	%	n	%			
Fonksiyonel besin tanımını duyma							0,428	0,513	
Evet		69	51,9	82	55,8				
Hayır		64	48,1	65	44,2				
Fonksiyonel besinleri tüketme							0,725	0,401	
Evet		72	54,1	87	59,2				
Hayır		61	45,9	60	40,8				
		Meslek					x ²	p	
		1. grup		2. grup		3. grup			
		n	%	n	%	n			%
Fonksiyonel besin tanımını duyma							15,268	0,000	
Evet		62	71,3	40	46,0	49			46,2
Hayır		25	28,7	47	54,0	57			53,8
Fonksiyonel besinleri tüketme							27,877	0,000	
Evet		69	79,3	36	41,4	54			50,9
Hayır		18	20,7	51	58,6	52			49,1

TARTIŞMA

Besinler sadece içerdikleri makro ve mikro besin öğeleri ile değerlendirilmeyip, biyolojik düzenleyici ve metabolik rolleri üzerinde de durulmaktadır. Sağlıklı diyet programlarıyla birlikte önlenabilir ve kronik hastalıkların riskini azaltmak için uygun fonksiyonel besinlerin tüketilmesi sağlık için faydalıdır. Buradan yola çıkarak, fonksiyonel besin kavramı günümüzde daha da önem kazanmaktadır. Toplumun sağlık liderleri olmaları ve toplumun bilinçlenmesinde birincil basamakta yer almaları nedeniyle, sağlık çalışanlarının bu konuda yeterli bilgiye sahip olmaları önemlidir.

Tablo 4. Fonksiyonel besin bilinirliği ile tüketimi arasındaki ilişki

Fonksiyonel besin kavramı bilinirliği	Fonksiyonel besin tanımını duyma		χ^2	p
	Evet	Hayır		
	n (%)	n (%)		
Fonksiyonel besinleri tüketme			40,374	,000
Evet	112 (%74,2)	47 (%36,4)		
Hayır	39 (%25,8)	82 (%63,6)		

Sağlık çalışanlarının fonksiyonel besinleri bilme ve fonksiyonel besinleri tüketmeleri ile ilgili etmenlerin araştırıldığı bu çalışmada; katılımcıların yaşları ile fonksiyonel besinleri bilmeleri arasındaki ilişki önemli bulunmuştur. Ancak yaş ile bu besinleri tüketme durumları arasındaki ilişki önemsiz olup, cinsiyetler ile fonksiyonel besinleri bilme ve fonksiyonel besinleri tüketme durumları arasındaki fark da önemsiz bulunmuştur. Yapılan benzer bir çalışmada, katılımcıların cinsiyet ve yaş

ile fonksiyonel besin bilgileri ve tüketimleri arasında ilişki bulunmamıştır [7]. Çalışmamızın sonuçları kıyaslandığında yaş ile fonksiyonel besin bilme arasındaki ilişkinin farklı olduğu ancak fonksiyonel besin tüketme ile ilgili sonuçlarının benzer olduğu görülmektedir. Malezya'daki tüketiciler üzerinde yapılan bir çalışmada, yaş ile fonksiyonel besinlerin tüketimi arasında önemli bir ilişki bulunmuştur [8]. Çalışmamızın sonuçları farklıdır.

Sağlık çalışanlarının aylık geliri ile fonksiyonel besinleri bilmeleri ve tüketme durumları arasında önemli bir ilişki görülmüştür. Yapılan bir başka çalışmada, bu çalışmaya benzer şekilde aylık geliri yüksek kişilerin daha fazla fonksiyonel besin tükettikleri bulunmuştur [7]. Çalışmamızın sonuçları benzerdir.

Çalışmamızda öğrenim durumu ile fonksiyonel besinleri bilme ve fonksiyonel besinleri tüketme arasındaki ilişki önemli bulunmuştur. Yapılan başka bir çalışmada, "Fonksiyonel besin terimini duydunuz mu?" sorusuna ilköğretim mezunları arasında hayır diyerek cevap veren kişiler %66,7 iken, bu yüzdenin öğrenim durumu yükseldikçe azaldığı görülmüştür [9]. Çalışmamızın sonuçları benzerdir.

Araştırmaya katılan sağlık çalışanlarının, meslekleri ile fonksiyonel besin bilirliliği ve fonksiyonel besin tüketimleri arasında önemli ilişkiler bulunmuş, doktorların fonksiyonel besin kavramını diğer katılımcılara göre daha fazla bildiği ve diğer katılımcılara göre daha fazla tükettiği görülmüştür. Fonksiyonel besin bilirliliği ile tüketimi arasında önemli bir ilişki olduğu ve fonksiyonel besin tanımını daha önce duyanların fonksiyonel besinleri daha fazla tükettiği belirlenmiştir. Jong ve arkadaşları, yaşları 40- 49 arasında değişen Hollandalı diyetisyenlerin; fonksiyonel besinlere ait bilgi düzeylerini, tüketim alışkanlıklarını inceledikleri çalışmada, katılımcıların %43'ünün fonksiyonel besinler hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu belirlemişlerdir [10]. Pelletier ve arkadaşları, eğitim programlarının fonksiyonel besin tüketimine etkisini araştırdıkları çalışmalarında, katılımcıların çoğu eğitim programının fonksiyonel besin tüketimini artırdığını ifade etmiştir [11]. Hırvatistan'da 1035 lise ve üniversite öğrencisinin katıldığı fonksiyonel besinler ile ilgili bilirliliğin ölçüldüğü araştırmada, katılımcıların sadece %39,4'ünün fonksiyonel besin kavramını bildiği saptanmıştır [12,13]. Uruguaylı 200 yetişkinin yer aldığı bir çalışmada ise, katılımcıların %12,5'inin fonksiyonel besin tanımını duyduğu bulunmuştur [14]. Çalışmamızdaki katılımcıların %53,9'u fonksiyonel besin tanımını duyduğu için sonuçlarımızın farklı olduğu görülmektedir.

Bu çalışma sonucunda fonksiyonel besinleri bilme ile hastalık durumu arasındaki ilişki önemli, ancak hastalık durumu ve fonksiyonel besinleri tüketme arasındaki fark önemsiz bulunmuştur.

Sağlık çalışanlarının en çok bildiği fonksiyonel besinler; düşük enerjili besinler (%74,6), enerji içecekleri (%73,6), diyet lifi artırılmış besinler (%72,9), diyabetik besinler (%70,7), glutensiz besinler (%70,0), prebiyotik ve probiyotik içeren besinler (%69,3) olduğu görülmüştür. Yapılan benzer bir çalışmada en fazla bilinen fonksiyonel besinlerin; omega-3 ve omega-6'dan zenginleştirilmiş margarinler (%95,6), posadan zenginleştirilmiş tahıllar (%91,9), kolesterol içermeyen margarin (%88) olduğu saptanmıştır [15]. Sonuçlar kıyaslandığında her iki çalışmada en yüksek oranda tüketilen fonksiyonel besinlerin ilk üçüne bakıldığında zaman sadece bir tanesinin ortak olduğu görülmüştür.

Çalışmanın limitasyonları

Evren sayısının küçüklüğü nedeniyle araştırmadan elde edilen sonuçlar topluma genellenemez. Katılımcıların cevapları tutarlı olmayan anketler çalışmaya dahil edilmemiştir.

SONUÇ

Gaziantep'te özel bir hastanedeki sağlık çalışanlarının fonksiyonel besinlerle ilgili bilgi düzeyi ve tüketim durumunun saptanmasına yönelik olan bu araştırmada, fonksiyonel besinler konusunda bilgilerin eksik olduğu görülmüştür. Fonksiyonel besin bilme ve bu besinlerin tüketim düzeyini yaş, aylık gelir, öğrenim düzeyi, hastalık ve meslek gibi çeşitli faktörlerin etkilediği görülmüştür.

Topluman bilinçlendirilmesi açısından birinci basamakta yer alan sağlık çalışanlarının sağlığı ilgilendiren konularda yeterli bilgi ve donanımına sahip olmaları, toplum sağlığının geliştirilmesi açısından önemlidir. Önlenebilir ve kronik hastalık risklerini azaltmak için, bu konuda sağlık çalışanları öncelikli olmak üzere toplumun bilgilendirilmesi ve yapılacak eğitim ve araştırmaların artırılması gerekmektedir.

Teşekkür: Yok.

Çıkar çatışması: Yok.

Finans: Yok.

KAYNAKLAR

1. Binns N. Perspectives on ILSI's International Activities on Functional Foods. <http://ilsi.org/mexico/wp-content/uploads/sites/29/2016/09/Perspectives-on-ILSIs-International-Activities-on-Functional-Foods.pdf>, 2016, (Erişim Tarihi: 8 Ağustos 2018).
2. Love J, Schafer E, Nelson D. 'What You Need to Know about... New Food Word-Phytochemicals, Funtional Foods, and Nutraceuticals'. Iowa: Iowa State University of Science and Tecnology, 2000.
3. Clydesdale F. "Functional Foods: Opportunities & challenges", Food Technology, 2004, 12(58); 35-40.
4. Hasler CM, Brown AC. "Position of the American Dietetic Association: Functional foods", Journal of The American Dietetic Association, 2009, 4(109); 735-746.
5. Kiriş S, Velioglu S. "Hiperbesleyici gıdalar", Bilim ve Teknik, 2001, 401; 56-57.
6. Pelletier S, Kundrt S, Hasler CM. "Effects of an educational program on intent to consume functional foods", Journal of the American Dietetic Association, 2002, (9)102; 1297-1300.
7. Kandıralı Ş. "Özel Bir Sağlıklı Beslenme ve Diyet Danışmanlığı'na Başvuran Danışanların Fonksiyonel Besinlere Yönelik Farkındalığı, Bilgi Düzeyleri ve Tüketim Sıklıklarının Araştırılması", Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2014.
8. Onga FS., Singh T. "Purchase Behaviour of Consumers of Functional Foods in Malaysia: An Analysis of Selected Demographic Variables, Attitude and Health Status", Asia Pacific Management Review, 2014, (19)1; 81-98.
9. Cempel E. Özel Bir Hastanede Beslenme ve Diyet Polikliniğine Başvuranların Fonksiyonel Besinlere Yönelik Bilgi Düzeyleri, Farkındalıkları ve Tüketim Sıklıklarının Saptanması. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2018.
10. Jong N, Hoendervangers CT, Bleeker JK et al. "The opinion of Dutch dietitians about functional foods", Journal of Human Nutrition and Dietetics, 2004, (1)17; 55-62.
11. Pelletier S, Kundrt S, Hasler CM. "Effects of an educational program on intent to consume functional foods", Journal of the American Dietetic Association, 2002, (9)102; 1297-1300.
12. Kapsak WR. "Functional Foods: Consumer attitudes, perceptions, and behaviors in a growing market", Journal of the American Dietetic Association, 2011, (11)6; 804-810.
13. Wansink B, Westgren RE, Cheney MM. "Hierarchy of nutritional knowledge that relates to the consumption of a functional food", Nutrition, 2005, (21)2; 264-268.
14. Krutulyte R. "Perceived fit of different combinations of carriers and functional ingredients and its effect on purchase intention" Food Quality and Preference, 2011, (22)1; 11-16.
15. Bholah K., Neerghen-Bhujun V. "An insight of the Mauritian consumers' awareness, perceptions and expectations of functional foods", International Journal of Nutrition Food Sciences, 2013, (2)2; 52-59.